

roman

MALMA

İSTASYONU

ALEX

SCHULMAN

İsveççe
Aşlından Çeviren
Zeynep Tamer

1. BÖLÜM

HARRIET

Peronda babasının gölgesinde durmuş; onun, gözlerini kırsarak yeni yeni yükselen sabah güneşine bakışını seyrediyor. Bekliyorlar. Babasının gözlerinde ve hareketlerinde öfkenin belirtilerini arıyor. Bugün her şeye özellikle dikkat kesiliyor, çünkü bu yolculuğa onun yüzünden çıkılıyor, babasına karşı borçlu hissediyor kendini. Baba sırf ondan ötürü orada; sıcağı üstleniyor, sabahın o erken saatlerini üstleniyor, trenin gecikmesini üstleniyor... Babanın bundan sonra katlanmak zorunda olduğu her şeyden bizzat o sorumlu. Ama Baba sessiz, onu çözmek mümkün değil.

Asfalt sıcak, sıcak ayakkabılarının tabanından fışkırıyor. Harriet baştan aşağı siyah giyinmiş çünkü cenazelerde böyle yapılır. Babasının kamera çantasını omzunda taşıyor, onu asla yere koymuyor. Trenin rötâr yaptığını ve bir süre daha orada bekleyeceklerini öğrendiğinde bile bırakmıyor. İçinde binlerce kron değerinde parça var. Malzemelerin babası için önemli olduğunu biliyor, taşıdığı şeyin kendi geleceği olduğunu da. Çünkü bir gün her şey ona miras kalacak. Babası ona bunu her söylediğinde sanki üzerine bir ağırlık biniyor.

Baba haftada bir kameranın bakımını yapar ve her seferinde Harriet'in da kendisine eşlik etmesini ister. Birlikte, turuncu mutfak masanın altında otururlar. Baba lensleri yan yana masanın üzerine sıralar, bazen de dokunsun diye birini ona uzatır ve şöyle der: Şu elemana bak. Harriet elinde lensin ağırlığını hisseder; kocaman ve ağır, onu yerine bırakmak ister. Bir de şu elemana bak, diyerek yenisini uzatır sonra. Baba çoğu zaman çeşitli nesnelere eleman diye adlandırır, özellikle de satın alıp değer verdiği şeyleri. Ama aynı zamanda başka şeyleri de örneğin arabadayken bir geyik gördüğünde aniden durup işaret edebilir: Elemana bak. Ormanda devrilmiş bir ağaç da büyük bir ağaçsa elemanlar kategorisine pekâlâ eklenebilir. Ancak sadece sahip olduklarını değil, başkalarına ait olanları da övme konusunda genellikle cömerttir. Arabada bir Porsche'nin arkasına düştüğünde, ıslık çalıp yine aynı şekilde seslenmesi beklenebilir: Elemana bak. Bu onun hoş bir yönü; böyle anlarda babasını seviyor.

Babası oturmak ister miydi ki acaba bir yere? Etrafına bakınıyor kız ama banklar çoktan dolmuş. Herkes ne aptal görünüyor. Boyunlarını turna kuşu gibi uzatmış, bir türlü gelmeyen trenden herhangi bir işaret bekleyen endişeli insanlar. Bir görevli peronda hızla ilerlerken içlerinden biri ona ne olup bittiğini soruyor. Adam bunun üzerine sadece rayları işaret ediyor, sanki cevap orada bir yerdeymiş de onu bulmaya gidiyormuş gibi. Sonra aniden bir tren sesi duyuluyor ve çılgınca bir hareketlilik başlıyor. Herkes öyle acele ediyor ki sanki trenin istasyonda kısacık durup gideceğine dair duyumları var. Ama tersine Babanın acelesi yok. Onun hiç acelesi olmaz zaten, hareketleriyle ilgili tuhaf şeyler söz konusu, adeta her şeyi yarım hızda yapıyormuş gibi. Aniden gerçekleşen hiçbir şey olmaz onda. Dürtüyle yapılan hiçbir şey olmaz. Harriet

onda her şeyin baştan planlı olduğunu düşünür. Bazen, onun her sabah kahvaltıdan geceye kadar, gün boyunca tam olarak nasıl hareket edeceğine karar verdiğini ardından da bunları harfi harfine uyguladığını hayal eder. Belki de bu nedenle duygularını hiç göstermiyordur, hiçbir şey onu şaşırtmadığından, her şeye bir cevabı olduğundan. O an tren vagonlarına koşturanları seyrediyor, ne halleri varsa görsünler. Sonunda o da yürümeye başlıyor ama yavaş yavaş. Harriet da peşinden gidiyor. Trenin içi de dışarısı kadar sıcak. Kız vagonlar arasında yürürken etrafındaki insanların hoşnut görünmediklerini fark ediyor. Babasının karşısına, pencere kenarına yerleşiyor. Baba eliyle, kamera çantasını kendisine uzatmasını gösteren bir işaret yapıyor. Kız da uzatıyor. Pencereden dışarı, yavaş yavaş boşalan perona bakıyor. Etrafındaki sesler gitgide artıyor: Gazetelerin hışırtısı, açılan kola şişesi ve artık şekillenmeye başlayan konuşmalar; tek tük kelimelerden sohbete geçiş. Bir kez dinlemeye başladı mı sonu gelmiyor. Her şeyi yakalıyor çünkü konuşmalar kulağa birer melodi gibi geliyor; insanların, hayatları hakkında hikâyeler anlattığı hafif mırıltılar, dinlediği insanları çoğu mutsuz sanki, açıklanamayan bir şeyin ağırlığı altında eziliyorlar gibi. Bu arada da birinin yaptığını fark edip tepki çekmekten korkuyor: Neden bizi dinliyorsun?

Kulak misafiri olmaması gerekiyor.

İki yıl önceki akşamı hatırlıyor. Kardeşiyle uyumuş olmaları gerekirdi. Yatak odasıyla anne babasının bulunduğu mutfak yan yanaydı. Kelimesi kelimesine her şey çok netti. Bu oldukça tuhaftı, mutfakla yatak odaları arasındaki duvarda bir ses yükseltici mi vardı yoksa? Öyle olmalıydı çünkü adeta onlarla oradaydı. İç çekişlerini, sandalye gıcırtilarını ve babasının

kapağı açmasıyla kesilen buzdolabının hafif homurtularını bile duyuyordu.

Baba, buzdolabının önünde biraz fazla kalmıştı. Anne, aile üyelerinin kapağı açıp beklemesinden hoşlanmazdı, kararsızlık hoşuna gitmezdi. Hadi artık! Aynı zamanda ekonomileri hakkında endişelenirdi. Buzdolabı kapağının sürekli açık olmasından ötürü elektrik faturalarının yüksek geldiğini düşünüyordu. İşte bu yüzden de bazen şöyle bağırırdı: Orada dikilip durma, kapat şu kapıyı! Ama o gece Baba, Annenin hiçbir itirazıyla karşılaşmadan buzdolabının başında durup içeride sıralanan seçeneklere uzun uzun bakabilmişti. Bu, Harriet'in dikkatini çekti. Bunda bir terslik vardı. Kâğıt hıştırtıları... Baba bir parça jambon çıkarmış, ondan biraz daha ağır bir şeyi de tezgâha koymuştu –tereyağı paketi olabilirdi. Sonra buz küpü çıkarmak için dondurucuyu açtı, sütünü buzlu içerdi, alışkanlığıydı. Sanki biri altın dolu bir hazineyi karıştırıyormuşçasına, çatal bıçak çekmecesinden keskin sesler ve tıkırtılar geliyordu. Annesinin masadaki mumları yaktığını ve tabakları çıkardığını duydu. Ortalık sessizleşmişti ve sessizlik uzun sürdü. Anne-Baba pencerenin yanında karşılıklı otururken Harriet ürpertici sesler eşliğinde yatağındaydı.

“Peki nasıl yapacağız?” dedi Anne.

Baba cevap vermedi. Duvarın diğer tarafında neler oluyordu?

“Bundan biraz ister misin?” diye sordu onun yerine.

“Teşekkürler,” dedi Anne.

Aralarındaki nezaket, iki lokma arasında yumuşak bir sesle kurulan diyaloglar, düşüncelilik, neredeyse abartıya kaçan yardımseverlik. İçecek bir şey ister misin'ler. Ben getiririm'ler. Her zamankinden daha iyi anlaşıyormuş gibi görünüyordular

“Sanırım onun yanına taşıyorsun,” dedi Baba.

“Evet,” diye yanıtladı Anne. “Büyük bir evde yaşıyor, çocuklara da yer var.”

“İkisini birden götürmüyorsun ya?”

“Hayır,” dedi Anne. “Önerim şöyle: Ben Amelia’yı alayım, sen Harriet’ı al.”

Baba bir kahkaha attı. “Ben de tam tersini önerecektim.”

“Amelia’yı mı istiyorsun?”

“Evet.”

Sonra sandviçlerini çiğnerken sessizliğe büründüler. Bir bardağa içecek bir şeyler kondu.

“Amelia ile yakınınız,” dedi Anne. “İkimiz de binicilikle ilgileniyoruz.”

“Ben de öyle.”

“Ama sen at binmiyorsun ki.”

“Demek istediğim, Amelia ve ben de gayet yakınınız.”

“Harriet’ı neden almak istemiyorsun?”

“Peki ya sen neden onu almak istemiyorsun?”

“Önce ben sordum,” dedi Anne.

Harriet hâlâ yataktaydı, gözlerini tavana dikmişti.

“Bunu sen de benim kadar biliyorsun,” dedi Baba. Sütünden bir yudum aldı. “Harriet zor. Pek uyuşmuyoruz.”

Harriet’ın yatağı dardı ve geniş ahşap kenarları vardı, kapaksız bir tabut gibi. Dışarıdan gelen sesler kesilmişti. Yağmur durmuş, fırtına dinmişti, artık parktaki ağaçların tepelerini

sağlayan rüzgâr da esmiyordu. Mutfakta yemek yiyen ebeveyninin çıkardığı mırıltılar ve aralarındaki sakin konuşmalar dışında ses yoktu.

Pek uyuşmuyoruz.

Harriet daha sonra bunun hep çok belirsiz ve anlaşılması güç bir ifade olduğunu düşünmüştü. Daha iyi olmak için ne yapabiliirdi? Uyum sağlamak istiyordu, fakat bunu nasıl yapacağını bilmiyordu.

Kardeşine döndü. “Amelia,” diye fısıldadı, “konuşulanları duydun mu?”

Kardeşi cevap vermedi. Fakat Harriet onun loş ışıkta tamamen uyanık, gözleri tavanda sabitlenmiş, sırtüstü yattığını görebiliyordu.

“Amelia.”

“Saçma sapan konuşuyorlar işte,” diye fısıldadı kardeşi. “Dinleme onları.”

Anne babaları o gece bu konu hakkında daha fazla konuşmadı. Konuşma başka bir yerde devam etmiş olmalıydı ki birkaç gün sonra bir öğle vakti kardeşler teker teker mutfağa çağrıldı. Anne bir kutu kola açıp cumartesi olmamasına rağmen Harriet’a uzattı. Kola ılıktı. İçtikçe boğazında kabarcıklar büyüyordu Harriet’ın. Anne ve Baba tuhafça gülümsüyordu. Anne boşanacaklarını açıkladı. Birbirlerinden uzak yaşayacakları için kardeşleri ayırmak en iyisiydi. Harriet babasıyla, Amelia ise annesiyle yaşayacaktı. Harriet, Babanın bir şeyler söylemesini bekledi. Fakat o sessizce oturuyordu. Başını kaldırıp ona baktığında, yüzündeki donuk ifadeyi gördü. Babası için üzülyordu. Çünkü istediğini elde edememişti.

Trende pencere kenarında karşılıklı oturuyorlar. Babanın gözü kapılara kilitlenmiş durumda, Harriet'in başının üzerinden sürekli o tarafa bakıyor. Kız onun neyi beklediğini biliyor. Hazırlıklı. Bunu daha önce de aşama aşama yapmışlardı. Baba sinyali verdiğinde hızlı olmaları gerekiyor. Kucağındaki kamera çantasını açıyor Baba. Gözleri kapıya sabitlenmiş, bakışlarını aşağı indirmesine gerek yok. Ne de olsa kamera çantasının içini dışını ezberliyor. Gözlüğünün arkasında gözleri küçücük gözüküyor, merceklerin ardında iki siyah nokta. Ne düşündüğü asla anlaşılabilir.

Harriet pencereden dışarı bakıyor, suyun üstündeki köprülerden geçiyorlar. Tren hızla ilerliyor. Rayların yanında uzanan hendeklerdeki çiçekler, bulanık mavi bir şerit oluşturuyor. Artık şehirden çıktılar, banliyöleri geçiyorlar, ardından da çiftliklerle yeşil tarlalar gelecek. Harriet ters gidiyor; trenin yanından geçip gittiği insanların arkalarında ufacık kalışını, ardından da hayatlarının geniş düzlüklerde zerreciklere dönüşerek kayboluşunu seyrediyor. Bir süre sonra tren yavaşlamaya başlıyor ve sonra tamamen duruyor. Hoparlörlerden gelen ses, önlerinde sadece tek ray hattı olduğunu, karşı yönden gelecek treni beklemeleri gerektiğini söylüyor. İstasyon bir çayıra gömülmüş vaziyette, çenelerine kadar çiçekler uzanıyor, yaz biraz daha yükselirse boğulacaklar adeta. Tarlanın biraz ilerisinde uzun sıksa bacaklı iki kuşun vadiyi izlediğini görüyor ve birden babasının ağaçtaki bir sincabı ona göstermesi aklına geliyor: Şu elemana bak. Hayvan az önce uğraştığı şey her neyse, onu tamamen bırakmış, hiç kıpırdamadan ormana bakakalmıştı. Felç olmuş, bir düşünceye saplanıp kalmış gibiydi. "Orada oturmuş, düşünüyor, kim bilir neler hatırlıyor..." demişti Baba. Ama Harriet bu çıkarımı oldukça üzücü, oldukça ağır bulmuştu. Çünkü bu durum, dünyadaki

kederi daha da büyütüyordu. Zorlukları sadece insanlar değil, hayvanlar da yaşıyordu. Demek ki onlardan da sorumluydu. Ve şimdi tarladaki iki kuşu izlerken kuşların çocukluklarından bir şeyler hatırladığını düşünüyor ve bu onda sadece tek duygu yaratıyor: Hüzün.

Birkaç ay önce okulda beyin konusunu işlerlerken bir ev ödevi verildi. Her öğrenci bir anısını mümkün olduğunca ayrıntılı yazacaktı. Akşam ödevden bahsettiğinde görünen o ki konu Babanın ilgisini çekmişti.

“Hangi anını yazacaksın?” diye sordu Baba.

“Bilmiyorum, çocukluğumdan bir şey.”

Bunun üzerine Baba güldü. “Sekiz yaşındasın, zaten hâlâ çocuksun.”

Harriet sonra defteriyle odasında oturup babasının duvarda asılı duran haçı hakkında yazmaya koyuldu. Eskiden masanın üstündeydi ama boşandıktan sonra onu yatağının üzerine asmıştı Baba. Kız, onun yatağın yanında diz çöküp ellerini kavuşturarak dua ettiğini görüyor. O odasında değilken haça yaklaşip onu seyretmek hoşuna gidiyor. Siyah boyalı ahşaba karşı koyu metalden yapılmış bir İsa ve İsa'nın belini, bebek bezi gibi saran kumaş. Avuçlarından ve ayaklarından geçen büyük çiviler. Bir dizinin diğerinin önünde olması onu bir şekilde kadınsı gösteriyor. Yatak örtüsünün üzerinden dimdik bakıp duruyor kıza, kız da haçın tam önünde durup ona baktığındaysa, bu defa Tanrı'nın oğlu arkasını dönüyor adeta. Babası ona çarmıha gerilenlerin ölümünün birkaç gün, bazen de bir hafta sürmüş olabileceğini ve ölümlerinin yaralarından ötürü değil, açlık ve susuzluktan kaynaklandığını söylemişti. Harriet ödevine bu konuda bir şeyler ekledi. Ardından da

bir yıl önceki bir anısını anlattı: Boşanmadan hemen sonra olmuştu. Babaannesinin evindeydi. Babaannenin ellerinde egzama vardı ve kaşıntıyı hafifletmek için patates unu kullanır, bunu da daima bir kesede muhafaza ederdi. Harriet büyük pencerelerden süzülen güneş ışığında içerideki tozun küçük parlak zerrecikler halinde nasıl da fırıl fırıl döndüğünü hatırladı. Babaanne bazen şeffaf plastik eldivenler giyer, onun bileği boyunca eldivene nüfuz etmesini sağlar, eli tekrar kaşınmaya başlayınca daha fazla un eklerdi. Günün sonunda o ince eldivenler hep beyaz taneciklerle dolar ve ağırlaşır. Babaanne ölümden korkar, aklı bununla meşgul olurdu hep. Çoğu zaman mutfak masasında sessizce oturur, yüzü başka tarafa dönük olurdu. Bazen ölüm korkusuna kapıldığında piyanonun başına geçer, tüm gücüyle tuşlara yüklenirdi. Bu anlarda tüm dünya yıkılıyormuş gibi olurdu. Sonra yerinde öylece kalır, ellerini sıkı sıkı kenetlerdi, öyle ki plastik eldivenleri gıcır gıcır ederdi. Onu bu durumdan kurtarabilecek tek şey alkoldü; buzdolabından çıkardığı kırmızı şaraptan içer, birkaç kadehten sonra yakınlaşıp Harriet’a sorular sormaya başlardı. Bir defasında Harriet ona anaokulunda bir arkadaşının onunla kol bükmece oynadığını söylemişti. Babaanne kol bükmenin ne olduğunu sorduğundaysa kız, karşındakinin kol derisini bir bulaşık bezi sıkarak gibi farklı yönlere çeviriyorsun, diye açıkladı. Babaanne güldü, “Hadi öyleyse göster bana!” dedi ipek bluzunun kolunu sıyrarak. Harriet’ın bükmesiyle Babaannenin sıska kolu neredeyse anında kanamaya başladı. Babaanne tiz ve yüksek perdeden bir çığlık attı.

Kolu kanamaya devam ediyordu. Kadın ilk yardım çantası bulabilmek için dolaplara bakınmaya başladı fakat hiçbir yerde yoktu. Dolaplar açılıp kapanıyor, Babaanne inliyordu. “Aman Tanrım, çocuğum, bulmama yardım etsene!”

Ama Harriet yardım edemiyordu. Ellerinde babaannesinin kanyla mutfağında ortasında kalakalmıştı. Babanın onu daha erken gelip alması gerekmişti. O akşam eve geldiğinde babasının odasının önünden geçti. Haç yatağın üzerinde asılıydı. İsa'ya baktığında onun kendisine her zamankinden farklı baktığını düşündü. Ve ödevini öğretmene teslim ettikten sonra bu konuyu kapattı. Ama bir öğleden sonra odasına girdiğinde babasını masasında oturmuş defterini okurken buldu. "Öğretmene bunu mu verdin?" diye sordu Baba.

"Evet."

O karşısında sessizce dururken Baba okumaya devam etti. Sonra defteri kapatıp yere baktı. "İyi bir hafızan var," dedi.

"Evet," dedi kız.

"Fakat dinle: Evde yaşananlar evde kalır. İnsanların duvarımda ne asılı olduğunu, dua edip etmediğimi, ya da evli mi yoksa boşanmış mı olduğumu bilmesini istemiyorum. Böyle şeyler yazman saygısızlık, anlıyor musun?"

Kız başını salladı. Baba ifadesiz bakışlarla bir süre daha orada kaldıktan sonra gitti. Harriet da defterini alıp hemen çekmeye kaldırdı.

Tren hâlâ çayırdı. Karşı istikametten gelen treni bekliyor. Güneşin metal tavanı ısıtmasıyla dışarıdaki sıcaklık içeri sızıyor. Orada hareketsizce durup düşüncelere dalmış o iki kuşa bakıyor ve aniden fotoğraf çekilirken çıkan o tanıdık ses yankılanıyor: Klik. Bakışlarını babasına çeviriyor ama fotoğraf makinesi engel olduğu için yüzünü göremiyor. Baba belki de bir fotoğrafını daha çekecek, çünkü mercek hâlâ kıza

dönük. Hedefindeki o gibi. Fotoğrafının çekilmesini seviyor kız. Bu onu hep iyi hissettiriyor. Harriet dışlerini göstererek gülümsüyor ve bir eliyle de zafer işareti yapıyor.

“Hayır hayır,” diyor Baba makineyi indirerek. “Neden şebeklik yapasın ki?” Fotoğraf makinesini aralarındaki masaya bırakıyor. Gözlerini başka tarafa çeviriyor. Harriet ona bir hak daha vermesini istiyor ama büyü çoktan bozuldu. Kendini yine kötü hissediyor. Duyguları göz kapaklarının altında toplanıyor, endişe göğsünü yumrukluyor. Başını eğip masaya bakıyor. Ağlamak istemiyor. Baba ağlamasından hoşlanmıyor. Baba sonra bir fotoğrafını daha çekiyor; makineyi kurcalıyor, ışığı ayarlıyor. Kız pencereden dışarı bakıyor. Kuşlardan biri uzun otların üzerinde alçaktan uçuşa geçiyor, diğeriye çayırdaki kalıp bakınmaya devam ediyor. Ama bir süre sonra o da uçuyor.

“Evet, şimdi!” diyor Baba sessizce. Her şey çok çabuk gelişiyor. Baba hemen ayağa kalkıyor. Kız da aynı şekilde hızlı hareket ediyor. Koridora doğru birkaç adım atıyorlar. Kız bir süre sonraki vagonun kendilerinininkine doğru ilerleyen kondüktörün silüetini görüyor. Hızla tuvalete girip kapıyı arkalarından kapatıyorlar. Baba kapıyı kilitliyor ama Harriet hemen tekrar açıyor. “Ne yapıyorsun?” diye fısıldıyor Baba. Gözleri kocaman ve endişeli.

“Kilitli olduğunu fark ederse içeride birinin olduğunu anlayıp biz çıkana kadar dışarıda bekleyebilir,” diye yanıtıyor Harriet. Baba bir an düşünüp sonra onu başıyla onaylıyor. Başını eğmiş, kapıda duruyor, hemen dışarıdan geçen kondüktörün adımlarını dinliyor.

“Yeni yolcular,” diyor kapının diğer tarafındaki ses. “Evet, Stockholm’den yeni yolcu var mı?”

Bekliyorlar. Sonra Baba kapıyı dikkatlice açıyor, dışarı bir göz atıyor. Hızla tuvaletten çıkıp oturuyorlar ve parasını ödeyen yolcuların arasına karışıyorlar. Adam kıza hafifçe başını sallıyor. Kız da aynı şekilde ona karşılık veriyor. Nabzı yüksek, midesi bulanıyor, kusmak istiyor. Çünkü yapılmaması gereken bir şey yaptı. Ama babası ona baktığında ve o da babasına, birbirlerine gülümsediklerinde, içinde bunların çok daha ötesinde bir şey yayılıyor, bir sıcaklık, göğsünde küçük bir ateş.

Baksana gayet uyuyorlar.